

Kopieringsavtale for Arbeidsgiverforeningen Spekter

Avtalen er prolongert for ett år (ut 2026)

Sentralavtale

om kopiering og bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale i administrasjonen til Arbeidsgiverforeningen Spekter (SPEKTER) og i de av Spekters medlemsvirksomheter som har sluttet seg til avtalen

mellom

Spekter

på den ene siden

og

Kopinor

på vegne av

medlemmene i Den norske Forfatterforening, Den norske Forleggerforening, Fagpressen, Forbundet Frie Fotografer, Forfatterforbundet, Grafill - Norsk organisasjon for visuell kommunikasjon, Mediebedriftenes Landsforening, Musikkforleggerne, NOPA Norsk forening for komponister og tekstforfattere, Norges Fotografforbund, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Norsk Journalistlag, Norsk Komponistforening, Norsk kritikerlag, Norsk Oversetterforening, Norsk Redaktørforening, Norsk Revyforfatterforening, Norsk Tidsskriftforening, Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere, Norske Billedkunstnere, Norske Dramatikeres Forbund, Norske Kunsthåndverkere, Ny Musikk's Komponistgruppe, samt utenlandske rettighetshaverorganisasjoner

på den andre siden.

Avtalens område

§ 1

Avtalen gjelder kopiering av beskyttet, utgitt materiale til bruk innenfor virksomheten til Spekter og i de av Spekters medlemsvirksomheter som har sluttet seg til avtalen. Disse er heretter kalt lisenstakere.

Avtalen medfører ingen begrensninger i den rett til kopiering som er hjemlet i lov, herunder blant annet adgangen i medhold av lov av 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk (åndsverkloven). Se særlig åndsverkloven § 26 om kopiering til privat bruk og åndsverkloven § 29 om sitatretten. Eventuelle lisensavtaler og kjøpsbetingelser lisenstaker er bundet av, går foran denne avtalen. Det kan likevel kopieres fra slikt lisensinnhold i medhold av denne avtalen dersom ikke annet eksplisitt fremgår av lisensavtalen eller kjøpsbetingelsene.

Kopiering og bruk som skjer etter avtale direkte med opphaver og/eller utgiver eller representant for disse, herunder lisenstakers egne ansatte, omfattes ikke av denne avtalen.

Avtalen omfatter ikke kopiering av:

- audio- og audiovisuelle verk (lyd og levende bilder)
- datamaskinprogrammer
- dataspill, interaktive læringsverktøy o.l.
- originaleksemplar av billedkunst og fotografi o.l.

Avtalen omfatter ikke digital kopiering av dagspresse, men fotokopiering og utskrift og kopiering for bruk med videoprojektor o.l. er tillatt.

§ 2

På de vilkår som fremgår av denne avtalen får lisenstaker rett til kopiering og bruk av beskyttet, utgitt materiale fra norske og utenlandske publikasjoner hvis rettighetshavere Kopinor representerer.

Bestemmelsen etter første ledd medfører, i medhold av åndsverkloven §§ 46 og 47 jf. § 63, også tillatelse til å kopiere materiale skapt og utgitt av rettighetshavere som Kopinor ikke representerer (avtalelisens).

Navngivelse av opphaver, endring m.m.

§ 3

Opphaveren skal navngis og verkets tittel og kilde angis slik som god skikk tilsier, jf. åndsverkloven § 5, § 23 fjerde ledd og § 25.

Beskyttet materiale kan ikke i medhold av denne avtalen endres, bearbeides, oversettes e.l. eller benyttes på en krenkende måte (jf. Åndsverkloven § 5).

Definisjoner

§ 4

Med **BESKYTTET** materiale menes i denne avtalen litterære og kunstneriske verk, jf. åndsverkloven § 2, fotografiske bilder, jf. åndsverkloven § 23, og arbeider som er beskyttet etter åndsverkloven § 24 (databaser mv.). Avtalen omfatter derved kopiering fra utgitt materiale i form av skrifter; tegninger og grafiske fremstillinger av kunstnerisk, vitenskapelig eller teknisk art; kart; avbildninger av maleri, skulptur og annen billedkunst, bygningskunst og gjenstander av kunsthåndverk og kunstindustri, så vel av forbildet som er selve verket; noter/besifring med og uten tekst; fotografiske verk og bilder, samt formular, tabeller, kataloger og lignende arbeider som er vernet etter åndsverkloven § 24.

Vedtak og andre uttalelser som gjelder offentlig myndighetsutøvelse så som lover, rettsavgjørelser, administrative forskrifter og NOUer o.l. er uten vern etter åndsverkloven, jf. åndsverkloven § 14, og kan derfor kopieres uavhengig av denne avtale.

Med **UTGITT** materiale menes i denne avtalen eksemplar av beskyttet materiale som med henholdsvis opphaverens, fotografens eller databasefrembringerens samtykke er brakt i handelen eller på annen måte spredt blant allmennheten, herunder tilgjengeliggjort på internett, jf. åndsverkloven § 10 annet ledd, samt offentliggjorte noter og dramatiske verk i skriftlig form eller inntatt i distribusjonsarkiv, og kopi, avskrift eller utskrift av slike eksemplar.

Med **KOPIERING** menes i denne avtalen eksemplarfremstilling til og fra papir og digitalt format, herunder fotokopiering, skanning, avfotografering, lagring og å ta utskrift, samt avtegning og avskrift.

Med **PRESSEKLIPP** menes stoff fra periodiske publikasjoner, dog ikke fra vitenskapelig tidsskrift.

Med **NOTESAMLING** menes samling av musikkverk med eller uten tekst.

Med **ENKELTNOTE** menes en publikasjon av et enkeltstående musikkverk med eller uten tekst.

Med **PARTITUR** menes noter for større ensembler der stemmene er oppført under hverandre. Begrepet omfatter både fullt og redusert (condensed) partitur.

Med **ENKELTSTEMME** menes et noteeksemplar til bruk for den enkelte utøver i et instrumental-ensemble.

Et **NOTESETT** er en utgivelse, for instrumentalesembler, av en enkeltnote/note-samling bestående av partitur og samtlige enkeltstemmer som er nødvendig for fremføring av verket/verkene.

Med **SUPPLEMENTSNOTER TIL NOTESETT** menes enkeltstemmer utover det antall som inngår i notesettet, og som er nødvendige for instrumental-ensemblets besetning. Supplementsnoter kan inntas i notesettet som en originalnote.

Med **ARBEIDSKOPI** menes en personlig kopi for den enkelte utøver, for notater og aktiv bruk, samt kopi som brukes for å forenkle overgang fra notehefte/noteblad til praktisk bruk/arbeid med noten, herunder blaug.

Hvordan kan kopier benyttes?

§ 5

Kopiering skal ikke erstatte, men være et supplement til, kjøp av utgitt materiale. Kopiering skal således bare skje når det ikke er rimelig eller naturlig å anskaffe materialet fra bokhandel, billedarkiv mv. eller direkte fra rettighetshaverne.

§ 6

Det kan kopieres til lisenstakers ansatte, medlemmer av lisenstakers utvalg, styrer og råd, eller andre med særlig tilknytning til virksomheten, til bruk innenfor lisenstakers virksomhet.

Kopier som fremstilles i medhold av denne avtalen kan gjøres tilgjengelig ved intern spredning av papirkopier og digitalt i virksomhetens interne, lukkede nettverk (intranett, systemer for videokonferanser, strømming og webinarer, arkiv m.m.), ved projisering på skjerm/lerret, elektronisk tavle m.m., ved e-post o.l.

§ 7

Det kan i medhold av denne avtalen kopieres for deltakere på enkeltstående seminarer, kurs o.l. som arrangeres av lisenstakeren. For regulær undervisnings- og kursvirksomhet må det inngås egne avtaler.

Det kan tas nødvendige kopier til utenforstående (klient, kontraktspart o.l.) når dette skjer som ledd i saksbehandling, oppdragsforskning, forelesninger o.l. og dessuten til andre nære, enkeltstående forbindelser.

§ 8

Kopier tatt i medhold av denne avtalen kan ikke brukes i systematisk profilering eller i markedsføring, verken som enkeltteksemplar eller ved salg eller distribusjon i samband med reklameopplegg.

§ 9

Avtalen gir ikke rett til kopiering som har preg av å være en forlagsmessig fremstilling, selv om det skjer bare for virksomhetens ansatte.

Bruk av kopier i publikasjoner som fremstår som selvstendige produkter med eget navn, egen redaktør osv., vil alltid være forlagsmessig fremstilling. Bestemmelsen er likevel ikke til hinder for at beskyttet materiale kan kopieres inn i et internt nyhetsbrev eller annet informasjonsmaterieell som er beregnet på lisenstakers egne ansatte.

Fremstilling av eksemplar for publisering i trykt eller digital form (herunder å legge ut materiale på internett) eller for annen utdeling og tilgjengeliggjøring for publikum, regnes alltid som forlagsmessig.

Materiale som kopieres etter denne avtalen, kan ikke lagres og indekseres på en systematisk måte (gjelder verk av samme type og i et større antall), med mindre det skjer i forskningsøyemed.

§10

Avtalen gir rett til å kopiere samlinger av presseklipp (fotokopier og utskrifter av dagspresse, jf. § 1, 5. ledd) for bruk innenfor lisenstakers virksomhet, og til utsendelse av enkeltklipp og samlinger av slike til eksterne forbindelser når kopiene inneholder en omtale av lisenstakers virksomhet eller aktuelle spørsmål i tilknytning til virksomheten, når kopiene ikke brukes i markedsføringsøyemed og kopiene er gratis for mottaker.

Kopieringens omfang

§ 11

Under hensyntagen til bestemmelsen i § 5 er kopieringens omfang i hvert enkelt tilfelle begrenset til 15 % fra en enkelt bok eller lignende publikasjon. Det kan likevel fra én og samme publikasjon tas kopi av en hel novelle eller et helt kapittel eller lignende avsnitt. (Vedr. noter, se § 14).

§ 12

Fra periodisk publikasjon som aviser, ukeblad, kulturelle og faglige tidsskrifter kan det kopieres uten de begrensningene som er nevnt i § 11.

Kopiering av vitenskapelige artikler som lisenstaker har digital tilgang til via en abonnements-/lisensavtale med forlaget eller representant for dette, følger reglene gitt i den aktuelle avtalen.

For øvrig kan det i medhold av denne avtalen fra vitenskapelig tidsskrift, dvs. tidsskrift av vitenskapelig art som omhandler forskning og forskningsresultater, kopieres inntil to artikler fra ett enkelt nummer til den enkelte ansatte i løpet av ett år.

Fra brosjyrer og andre publikasjoner bestemt for gratis distribusjon kan det kopieres uten omfangsbegrensninger.

§ 13

Fra materiale som er lovlig lagt ut på åpne internettsider, kan det kopieres uten omfangsbegrensninger.

§ 14

Fra enkeltnoter som ikke er arrangert for kor, korps, orkester eller andre musikkensembler, og fra notesamlinger, kan det, under hensyntagen til § 5, kopieres inntil 15 % av sidetallet, men maksimum 10 sider av en enkelt publikasjon. Dog kan det alltid fra én og samme publikasjon kopieres en hel sats når publikasjonen er på minst 12 sider. Dersom slike enkeltnoter eller notesamlinger ikke lenger er å få i handelen eller direkte fra utgiver, kan det fremstilles fullstendige eksemplarer av en enkeltnote eller inntil 30 % fra en notesamling til den enkelte utøver. Det forutsettes at lisenstaker etter beste evne har forsikret seg om at notene ikke kan kjøpes, f.eks. ved om mulig å kontakte originalforlaget. Se for øvrig § 14 annet til fjerde ledd vedr. kopiering av arbeidskopier.

Det kan for orkestre og lignende instrumental-ensembler fremstilles arbeidskopier fra ensemblets egne originalnoter. Det forutsettes at ensemblet eier like mange originalnoter/ enkeltstemmer av et verk som antall utøvere i ensemblet. Tilsvarende kan det kopieres arbeidskopier av leiemateriale såfremt ikke annet fremgår av leieavtalen. Arbeidskopier av leiemateriale kan ikke gjenbrukes etter at leiematerialet er returnert. Det kan også fremstilles en arbeidskopi av partitur til dirigent for intern bruk i ensemblets virksomhet. Arbeidskopier av partitur kan utleveres dommere i forbindelse med konkurranser, og disse notene skal destrueres når konkurransen er avsluttet. Videre kan det fremstilles enkelte eksemplarer av supplementsnoter til notesett.

Det kan for kor og andre vokalensembler fremstilles arbeidskopier fra ensemblets egne originalnoter. Det forutsettes at ensemblet eier (evt. har bestilt) like mange originalnoter av et verk som antall utøvere i ensemblet. Tilsvarende kan det kopieres arbeidskopier av leiemateriale såfremt ikke annet fremgår av leieavtalen. Arbeidskopier av leiemateriale kan ikke gjenbrukes etter at leiematerialet er returnert.

Dersom originalnoter arrangert for ensembler ikke lenger er tilgjengelig i handelen, kan det fremstilles kopier til ensembles medlemmer i medhold av denne avtalen. Det forutsettes at ensemblet etter beste evne har forsikret seg om at notene ikke kan kjøpes, f.eks. ved om mulig å kontakte originalforlaget.

De tre foregående bestemmelsene, § 14 andre til fjerde ledd, gjelder tilsvarende for NRK og teatre som har sluttet seg til avtalen.

§ 15

Kopinor plikter etter beste evne å medvirke til at det gis tillatelse fra opphaver og utgiver til kopiering o.l. ut over det som er tillatt etter denne avtalen.

Lisenstakers informasjonsplikt

§ 16

Lisenstaker forplikter seg til å sørge for at ansatte og andre som har rett til å kopiere eller bruke kopier etter denne avtalen, er orientert om bestemmelsene i avtalen.

Kopinor forplikter seg til å stille informasjonsmaterieil til rådighet for dette formål. Spekter og Kopinor er gjensidig forpliktet før utsendelse å forelegge generell informasjon om avtalen til lisenstakerne, for den andre part til uttalelse.

Vederlag

§ 17

For kopiering i henhold til denne avtalen betales et grunnbeløp per virksomhet og et vederlag per ansatt i henhold til vederlagstabell avtalt mellom Spekter og Kopinor. Vederlagstabellen og retningslinjer for innplassering i tabellen følger som vedlegg til denne avtalen.

§ 18

Satsene i vederlagstabellen og grunnbeløpet justeres av Kopinor årlig per 31. desember i henhold til endringer i Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks eller annen konsumprisindeks som måtte erstatte denne. Justeringen foretas på grunnlag av endring i konsumprisindeksen fra 15. oktober f.å. til 15. oktober inneværende år og tilsvarende for de kommende år.

§ 19

Spekter meddeler innen 1. februar hvert år antall ansatte i den enkelte lisenstakers virksomhet, navn og adresse på den enkelte virksomheten samt innplassering i vederlagstabellen.

§ 20

Kopinor fakturerer de enkelte lisenstakerne som er tilsluttet avtalen etter anvisning fra Spekter jf. §§ 17 og 19. Kopinor utsteder faktura for et kalenderår av gangen, med 30 dagers betalingsfrist og forfall tidligst 15. mai.

Spekter vil gi Kopinor oversikt over fullmakter signert av lisenstakerne eller andre skriftlige avtalegrunnlag som dokumenterer kravene.

Medlemmer i Spekter som slutter seg til avtalen etter ordinært faktureringstidspunkt, faktureres i forbindelse med avtalens inngåelse, etter anvisning fra Spekter jf. § 17, med 30 dagers forfall.

En lisenstaker som har meldt seg ut av Spekter, men med virkning fra et senere tidspunkt enn 31. desember, vil være omfattet av avtalen for det påfølgende året og bli fakturert som normalt, se for øvrig § 29 fjerde ledd.

Statistisk undersøkelse

§ 21

Hver av partene kan i løpet av avtaleperioden kreve at det gjennomføres en statistisk undersøkelse i et utvalg av de virksomheter som er tilsluttet denne avtalen.

Undersøkelsen skal så langt som mulig kartlegge den samlede, årlige eksemplarframstilling og bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale som grunnlag for forhandling om fastsetting av vederlag i ny avtaleperiode. Undersøkelsen skal også kunne gi et rimelig grunnlag for fordeling av midler mellom de rettighetshavergrupper Kopinor representerer.

Ved fastsettelsen av det vederlagspliktige kopivolumet skal det tas hensyn til kopiering som er hjemlet i lov eller avtale, jf. § 1.

Spekter og Kopinor kan avtale at statistiske undersøkelser gjennomført i andre deler av norsk næringsliv, kan legges til grunn for betaling av vederlag for deler av Spekters medlems- virksomheter.

§ 22

Undersøkelsen skal gjennomføres av Spekter og Kopinor i fellesskap gjennom en styringsgruppe på minst fire personer. Spekter og Kopinor oppnevner halvparten av medlemmene hver. Undersøkelsen skal gjennomføres på den måten og i det utvalg av Spekter-virksomheter som gruppen bestemmer, og resultatene skal godkjennes av Spekter og Kopinor.

§ 23

Undersøkelsen skal foretas ved hjelp av et uavhengig statistisk byrå på et vitenskapelig grunnlag. Spekter og Kopinor dekker med hver sin halvpart utgiftene til den statistiske undersøkelsen. De enkelte virksomhetene som trekkes ut til å delta i undersøkelsen må selv bære kostnadene ved den arbeidstid som medgår for de ansatte i forbindelse med undersøkelsen.

§ 24

Virksomhet som blir trukket ut for deltagelse i en statistisk undersøkelse plikter å medvirke aktivt til gjennomføringen.

§ 25

Kopinor plikter å påse at opplysninger om den enkelte virksomhets lovlige kopiering behandles fortrolig. Opplysningene kan imidlertid gis videre i anonymisert form som grunnlag for betaling eller fordeling av kopivederlag.

Mislighold og erstatning

§ 26

Ved mislighold av avtalen gjelder en frist for retting på 30 dager fra skriftlig varsel er mottatt.

§ 27

Dersom en part vesentlig misligholder avtalen og forholdet ikke rettes etter § 26 kan den annen part heve avtalen med umiddelbar virkning. Heving skal erklæres skriftlig med angivelse av hevingsgrunn. Erstatning for mislighold kan kreves uavhengig av om avtalen heves.

Videre kan Kopinor, etter samråd med Spekter, heve avtalen overfor en enkelt lisenstaker dersom lisenstakeren vesentlig misligholder avtalen og forholdet ikke rettes etter § 26. Heving skal erklæres skriftlig med angivelse av hevingsgrunn. Erstatning for mislighold kan kreves uavhengig av om avtalen heves.

§ 28

Rettighetshaverne har ved denne avtalen ikke fraskrevet seg adgangen til selv å kreve erstatning og reise søksmål mot lisenstakeren i anledning av kopiering som ikke er tillatt ved denne avtalen. Har lisenstaker innfridd Kopinors krav, plikter Kopinor å innfri rettighetshavernes krav for samme utnyttelse.

§ 29

Ved heving eller oppsigelse av denne avtalen er lisenstakerne forpliktet til å opphøre med all kopiering av opphavsrettslig beskyttet materiale som ikke er tillatt i medhold av lov eller særskilt avtale med rettighetshavere, fra oppsigelsesfristens utløp eller hevingstidspunktet.

Kopier som er tatt i medhold av avtalen, kan etter avtalens opphør kun bevares for arkivering og eventuelt for videre saksbehandling, og ikke aktivt gjenbrukes.

Spekter og Kopinor kan avtale at så lenge forhandlinger om ny avtale pågår, kan lisenstaker fortsette å kopiere på nærmere bestemte vilkår

Dersom en lisenstaker melder seg ut av Spekter, opprettholder virksomheten sine rettigheter etter den sentrale avtalen ut det året de har betalt vederlag for, jf. § 20 fjerde ledd.

Virksomhet som er medlem av Spekter, og som omfattes av denne avtalen, er ikke erstatningspliktig overfor Kopinor for ansattes kopiering i strid med denne avtalen når kopieringen ikke er foretatt til bruk i virksomheten og virksomheten har informert ansatte om avtalen.

Andre bestemmelser

§ 30

Kopinor er forpliktet til å dekke eventuelle krav om vederlag eller erstatning som lisenstaker måtte motta fra norske og utenlandske rettighetshavere for så vidt kravene gjelder kopiering som er betalt for og utført i overensstemmelse med denne avtalens bestemmelser, jf. for øvrig åndsverkloven § 64. Lisenstaker er ikke forpliktet til å dekke slike krav, og Kopinor skal holde lisenstaker skadesløs for krav om kostnader som denne måtte bli påført i forbindelse med et slikt krav.

Dersom krav mottas, skal lisenstaker avvise kravet og henvise til Kopinor. Krav skal ikke innfris uten etter samråd med Kopinor. Ved tvist om kravet har Kopinor rett til å intervensere.

§ 31

Partene har rett til å offentliggjøre denne avtalen.

§ 32

Dersom det i avtaleperioden vedtas nye, fravikelige lovbestemmelser som vedrører reglene for kopiering av beskyttet materiale, skal disse gjelde så langt de er forenlig med denne avtalen.

Twisteløsning

§ 33

Dersom forhandlinger om inngåelse, forlengelse eller reforhandling av avtalen ikke fører til enighet, kan hver av partene kreve mekling etter åndsverkloven § 65.

§ 34

Twist mellom partene om avtalens forståelse eller om krav som springer ut av avtalen, skal søkes løst ved forhandlinger.

Dersom det ikke oppnås enighet gjennom forhandlingene kan hver av partene inngi søksmål ved norsk domstol.

Partene vedtar Oslo som rette verneting for alle tvister som har grunnlag i denne avtalen, jf. tvisteloven § 4-6.

Avtalens varighet

§ 35

Spekter kan si opp avtalen for en tilsluttet medlemsvirksomhet for kommende år, innen 1. oktober hvert år. Ved oppsigelse er lisenstaker forpliktet til å opphøre med all kopiering av opphavsrettslig beskyttet materiale som ikke er tillatt i medhold av lov eller særskilt avtale med rettighetshavere, fra oppsigelsesfristens utløp.

§ 36

Avtalen avløser avtalen som gjaldt for perioden 2018-2021, og gjelder for perioden 1.1.2022 til 31.12.2025. Hvis ikke avtalen sies opp innen 1. oktober 2025, gjelder avtalen for en ny fire-års periode med tilsvarende oppsigelsesfrist.

Kopinor tilskriver Spekter i avtalens siste år innen 20. august med spørsmål om avtalens videre beståen.

Denne avtale er opprettet i 2 - to - eksemplarer, hvorav hver av partene beholder ett.

Oslo, 30.11.2021

For Spekter

Helene Dannevig
adm.sjef (sign.)

For Kopinor

Yngve Slettholm
adm.dir. (sign.)